

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Szerkesztői szállás:

belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bályegdíj.

Hirdetők felvételnek Bécsben Oppelér Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) J. Haasensteint és Voglerét (Wollzeile 9. sz.).

Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsgasse Nr. 60.)

Nyilttári cikkek sora után 30 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

Megjelen a nap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton reggel.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Eredeti távsürgönyök.

Feladatott Pesten nov. 16-kán este 5 óra — p.
Érkezett Kolozsvárra nov. 16-kán este 10 ó. 40 p.

Bécs.

A bécsi Reichsrath elfogadván a vérendszer-törvényjavaslatot (Wehrgezet), e miatt nagy ingerültség támadt volt a magyarok, a dualismus, a Wehrgezet és a miniszterium ellen, most azonban ez a közönségnél, a hirlapokban, egy parlamentben is lecsendesült s a dualismusról tisztelettel beszélnek.

Pest.

Mindkét delegáció ma tartotta első ülését; a magyar azonnal had-, tengerészeti-, pénz- és külügyi bizottságra oszlott és megkezdte munkálkodását.

A baloldal egysége.

Ha a szélsőbal helyeslését akarta kivívni a balközép, midőn a delegációból kilépett, azt elérte; meg lehet vele elégedve.

A „Magyar Ujság” ugyancsak hozsánázik, harsogtatja a diadalindulót. Megszűnt — ugymond — az állandó nehézség, mely az ellenzék különböző árnyalatainak közreműködését eddig akadályozta.

A balközép kilépett a delegációból és ezzel a baloldal egysége létre jött.

Már most az ellenzék győzelme bizonyos. A jövő választások alkalmával a baloldal fog többségre s ezzel kormányra jutni. Szilágyi Virgil már ott látja magát Tisza, Ghiczy, Csernátorny mellett a miniszteriumban.

A „Hon” legközelebbi vezércikkében meleg „fogadj isten”-nel köszönti a „M. U.” „isten hozott”-ját, ebben azonban nem nagy köszönet van a „M. U.”-ot illetőleg, míg ránk jobboldalakra nézve nem csekély elégtétel rejlik a balközép ez egyik közlönyének be-bekanyarodó nyilatkozatában.

A „Hon” ugyanis örömmel fogadja a „M. U.” hozsánáját, de egyszerűsind kijelenti, hogy a baloldal egysége csak úgy és akkor létesülhet, ha „M. Ujság”-ék a balközép programját, a valami öt különböző kiadást már megért öt pontot fogadják el; azaz: hogy a delegációból kilépésével korántsem fogadta el a balközép a szélsőbal nézeteit, nem közeledett hozzá, s „alkotmányos ellenzék” levén, nem keresett amaz öt pont határain túl és kívül működési tért, a minthogy ezt tennie nem szabad, nem lehet.

Sőt többet tesz a „Hon”: kimondja, „hogy ha a szerinte megsértett törvény elégtételt nyert, vagyis, ha a közös miniszter nem fog birodalmi gyanánt czimeztetni a dualismus okmányában, megtörténhetik ismét, hogy a delegáció tagjait (ha túl éli a mostani országgyűlést) nemcsak a jobboldal, de a baloldal szavazata is választandja.”

Tehát a jelen kilépés csak egy kis kortesfogás volt. Majd, ha az új választások alkalmával nem sikerülend többségre vergődni, ismét visszatérnek azon alapra, melyet most nem helyeselnek, s a melyről jelenleg csak a törvénysértés „ürügye” alatt, ideiglenesen léptek le.

Államférfiúi tájékozottságra, a parlamenti küzdelemben szükséges következetességre ugyan nem mutat el eljárás, egy azonban mégis világos ez ellenmondásos nyilatkozatokból; az t. i., hogy a baloldal egysége még csak óhajtatás, és így a diadal sem áll ép oly közel kilátásban!

Pest, november 14. 1868.

(y z n.) A ki azt binné, hogy a baloldal, legközelebbi manővrozásával, tudniillik a delegációból történt kilépésével azt szándékozott elérni a mire előzölni látszott, — csalódnék.

Első pillanatra ugyanis azt gondolhatná az ember, miképpen „flankenbewegung” czélja nem lehetett egyéb, mint zavart idézni elő, sőt talán a delegáció működését is megakasztani, — azonban a baloldal jól tudhatta és tudta is bizonyosan, hogy sem zavart nem fog előidézni kilépése által, nem meg nem akasztja a delegáció

működését, mert az országgyűlés utóvégre is új választásokat rendelve el, s a csorba helyre lesz lüve, a delegáció folytatandja munkáját.

Hogy a baloldal — ha csakugyan eszébe jutott ez, nem családott föltévesztésben — kitűnik a képviselőházban ma közzétett választási eredményből, melyet távirtam.

Azonban a Ghiczy-Tisza-párt közvetlen célja nem ez, — sokkal messzebbható volt, vagy legalább akar lenni.

Tudjuk, hogy e párt kebelében annak idején, éppen a delegáció miatt szakadás történt.

A „Hon” hívei semmiesetre sem akartak bemenni a delegációba, általában ismert okaiknál fogva, míg az addig compact pártból kirajzott töredék, a mely csakhamar a „Hazánk” alapítója lön, ellenkező nézeten volt és Bécsbe is fölrándult, résztveendő a delegáció üléseiben.

Azóta a megszakadt párt kebelében — bármennyire igyekeztek is tagjait a vezérek egy kalap alá vonni, és ambár tény gyanánt említett fel egy ízben az egység, mégis csak meg volt a néha-néha nagyobbacska nézetkülönbség is.

Ez eddig csak megjárt, ám most már az országgyűlés napjai megszámlálvák, az országgyűlés új választások küszöbön állnak.

Föllephet-e majd ezek alkalmával a baloldal együttes erővel, hogy ugymondjunk ugyanazon politikai ösvény, hasonló program alapján, ha a szakadás, vagy a szakadásnak még csak látszata is továbbra fenmarad?

Erre természetesen határozott „nem” volt a válasz túlföl.

Minden áron keresztül kellett tehát vinni az amalgamisatiót, hogy a párt látszólag erősöbüljön, annál nagyobb mértékben imponáljon a jövő választásokra, és biztosítsa magának a többséget, melyre oly nagyon szeretne fölvergődni, s a melytől — nem vonjuk kétségbe — tiszta meggyőződése szerint a haza boldogulni fog.

Egy kis választások előtti taktika volt tehát az egész, nem egyéb.

Nem látjuk itt helyén, vitatni: kormányképesnek tartjuk-e a baloldalt, sem azt nem keressük fog-e majd hatni két töredékének eme szövetségével a választásokra, oly mérvben mint reméli, s csak azt említtük fel — minden kezeskedés nélkül a versio valóságára nézve —, hogy, miként fülhegyre hallottuk — mert a csatátér megállapításának historáját újra újra természetesen nem szokás — a Ghiczy-Tisza-pártnak nem csekély önmegtagadásába került, politikai következetlensége ily nyílt bevallásának árán felesapni szövetségessül a „Hon” töredékéhez, hanem az aldozatot a közönsé, a választásokra gyakorlandó befolyás elérése végett, — melyet miként már érintők az együttes működés fokozhat — hozták meg, és finis sanctificat media, meglássuk minő lesz a siker?

Egyébiránt eszünk ágában sincs megítélőzni azon, hogy a baloldal többségre törekszik.

A parlamentarista forma varázsa a „többség.” Hanem mint magyarok azt nagyon resteljük, bár politikai ellenfélünkön történt meg a szerencsétlenség, hogy a főlebb említett indokból szeniorozott manőver, vastag elvi inconsequentit árul el, a mennyiben most feketének tünteti fel azt, mit néhány hó előtt — ha mindjárt csak opportunitásból is — fejtérnek vallott.

Mondtuk, mint magyarok resteljük e következetlenséget, mert ebből itélve némileg különös fogalmat szerezhetnének maguknak ott künn magának az országgyűlésnek consequentiájáról is.

Pedig a baloldal még nem az országgyűlés és annak fatalis következetlenségeért nitalán magát az országgyűlést érhető szemrehányást bizonyára kellő mértékre fogja devalvalni, sőt végkép elenyészeti majd a jobboldal szigorú s folytonos következetessége.

A képviselőház, lehet mondani, gőzerővel dolgozik, mert egész halmazban állnak előtte a teendők, s a törvényjavaslatokat egymásután veszi elő, és intézi el. A tárgyalások érdekes menetét illetőleg e lapok országgyűlési rovatára utalunk, miután azok hosszabb rajzát itt adni a számunkra fenntartott helyszűke meg nem engedi.

Tájékozunk magunkat.

Miután — mint értesülve vagyok — Kolozsvár városa egy gázfejlesztő gyárnak felállítására végett éppen ez időben érkezik egy magán vállalkozóval, és miután azon nézet, hogy egy gázfejlesztő gyárnak életbeléptetése a városi községek

saját számláira tetemes veszteség nélkül nem lenne eszközölhető, több irányban el van terjedve: nem lesz talán fölösleges az illetők tájékozása végett a külföldiek e tárgyra vonatkozó számokkal támogatott tapasztalataiból egy néhány tényálladékok fölémli, melyből kitűnik, hogy ha különben egy város községének anyagi állása csak „némileg” is megengedi, vagy ha a gyors felszerelésére a gázvezető csövek stb. beszerzésére megkívánható tökéletes kamatra, vagy évitörlesztés mellett kikölcsönözne is, a meglehetősen magas és biztos tiszta nyeresémet egyik esetben sem lehet kétségbe vonni.

De még azon esetben is, ha egyik vagy másik város községe tőkehiány vagy bármely más okból nem határozható el magát a gázfejlesztő gyárnak saját erején történő felállítására; tájékozásul szolgálhatna az alább elősorolandó tények, az illető magán vállalkozóval kötendő szerződvényben szabályozandó gáz árát illetőleg, valamint az évekre nézve is, melyek letelte után a vállalatnak a vállalkozó kezeiből a város községének tulajdonába át kell mennie.

Lássuk a tényeket: Hivatalos kimutatás szerint 1864-ben már 86 németországi városnak volt saját költségén életbeléptetett, tökéletesen felszerelt gázgyára használatban, mi bizonyosan nem történnik, ha a községileg kezelt ilyen gyárak üzemi számláikat kárral zárták volna be.

A 86 németországi város gázgyarainak feletébb kedvező évi zárszámlái arra bírák Szászország összes polgármestereit, hogy 1864-ben Meisenben egybegyűlvén, egyhangulag elhatározzák ellető városaikban egyetlen egy gázgyár felállítását sem engedni át magán üzérkedőknek, hanem oda hatni, hogy azok a község saját pénzerején építetvén, ennek javára jövedelmezzenek.

Feltehetni, hogy ha a városok községei az ilyen vállalatok által kárt szenvednek, azokat fel nem karolhatták volna.

Azon városok, melyek egy vagy más oknál fogva nem tudták volna a gázgyaruk felállítását végezt magán vállalkozókkal szerződni, ebbeli engedélyket soha sem terjeszthették 20—30 évnél hosszabb időre, kikötvén részökre az üzöm megváltásának elsőségét is: vagy mint ezt Hamburg tette, az összes épületek stb. ingyen visszabocsátását a város községének.

Mily fényes eredménnyel működtek mind azon városok, melyek a gázgyarakat saját kezükbe vették, bizonyítja a következő példák:

A 25,000 lakost számláló Görtitz saját 150 ezer tallér költségén 1864-ben felépített gázgyarát, jövedelmezett neki 1863-ban tisztán 26,000 tallért.

Csakugyan 1854-ben építettett a 27,000 lelket számláló Lübeck városa is 180,000 talléron gázgyarat és vett be utána mint tiszta jövedelmet 1863-ban 23,178 tallért.

Stettin, melynek 70,000-nél valamivel több lakosa van, gázgyarát 280,000 talléron még 1848-ban felépítetvén, mint tiszta jövedelmet vett be utána 1862-ben 43,106 tallért.

Danzig városának került gázgyára 230,000 talérba, és kapott utána 1862—63-ban tiszta jövedelmet 30,468 tallért.

A hamburgi gázgyár, mely 1874-ben még ugyan egy magán társulat használatában maradt, 1,500,000 tallérba került volt, 1874-en tul átmegepdig ezen egész költséges vállalat tetemes tartalékjával együtt a város saját birtokába, és így a nélkül, hogy csak egy fillért is költött volna egy nagyszertű és biztos jövedelmi forrásra tett Hamburg városa szert.

Tanulságos az eset, melynek folytán Berlinbe egy gázgyár a város költségén létrejött. A Báinben már létező angol gázgyár társulattól azt kintta ugyanis a városi hatóság, hogy 1000 köbláb gáz árát 3 1/2 tallérról szállítaná le 2 1/2 tallérba; de a társulat erre nem akart reá állani. A városi választmány ekkor javaslatba hozta egy gázgyárnak városi költségén történendő berendezését a tanács habozott ugyan kezdetben, de a javaslatot később megis elfogadta.

Mielőtt azonban a városi gázgyár 1847 jan. 1-én megnyitott volna, leszállíták az angol gyárak minden 1000 köbláb gáz árát 1 tallér 20 gaisra; a városi gyár követte a példát. Ekkor lejt az angol gyár 1 tallér 15 gaisra; a városi hánló lett. Az angol társulat felajánlta ekkor a gáz árát 1/2 val még ennél is jutányosabban szolgáltatni ki, mely ilyen versenynek hatása az lett, hogy mind maga a város, mind az egyes lakosok oltó világításnak örvendhetek, és mégis volt a vámnak saját gyára után 1863-ban 478,626 tallér tiez jövedelme.

Az épen felhozott körülményekhez hasonló módon lépett többi között azon gázgyár is életbe, melyet a rensmentu vasut társulat Kölnben saját erején építettett; az említett vasut társulat igazgatósága alkudozást kezdett egy angol consortiummal, ezen utolsó semmikép sem vala hajlandó a gáznak 1000 köblábát 40 garasnál olcsóbban kiszolgáltatni. Az igazgatóság pedig nem ígért többet 35 garasnál. Egyezkedés nem jöhetvén létre, hozzá kezdett a vasúti-igazgatóság a gázgyár építéséhez, mit látván az angolok, hajlandónak nyilatkoztak a 35 garas elfogadására, ezt azonban már most, a vasúti társulat igazgatósága nem fogadta el és pedig helyesen, mert neki nem jön jelenleg a saját gyárában előállított gáznak 1000 köblábja többé 25 garasnál, olcsóbban tehát 10 garassal, mint mennyit kezdetben saját jöszántából megígért volt.

Ha a fenn lehető rövidséggel elősorolt tényálladékok az illetők becses figyelemre méltatni sziveskednek, nem kétszem, hogy még inkább megleendnek győződve, mekkora elővigyázatot és megfontolást igényel egy nálunk még nem egészen ismeretes vállalat életbeléptetése, nehogy a legcsekélyebbnek látszó pénztétel szigorú számbavételének mellőzése következtében kényszerítessék maga a város, mint ilyen és az egyes fogyasztók is, számos évek folytán, kellőnél drágább világítást élvezni. Nem kétszem továbbá, miszerint azon esetben, ha a gázgyár felállítását csakugyan kényszerítették a város magán vállalkozóknak átengedni, az illetők minden lehető elkövetendnek, hogy a szóban forgó vállalat egész terjedelmében — Hamburg példáját tartván szemelött — a lehető legrövidebb idő multával a város saját birtokába visszakerülvén, ennek terhes kiadásait a gázgyár kétségbe nem vonható tiszta és tetemes jövedelmével mérsékelje.

Egy nem választmányi tag.

Deák Ferencznek

a képviselőház nov. 9-diki ülésében tartott beszéde.

T. ház! A tanácskozás alatt lévő indítvány végkövetelése az, hogy a delegatio tagjainak ne engedjük meg, hogy munkálataikat folytassák. Ez kétségen kívül nagyfontosságu kívánat mind magában, mind következeiseiben. Az 1848. IV. és az 1867. X. t. cikkek határozottan azt rendelik, hogy minden országgyűlésen megállapítandó a jövő ének költségvetése. Ez az alkotmányban annyira sarkalatos törvénye, hogy a parlamentaris kormány, az alkotmányos élet, ezen törvény teljesítése nélkül fenn sem állhat. Ha mi ezen törvény teljesítését bármely úton-módon lehetetlenné tesszük, felforgatjuk magunk az alkotmány egyik sarkkövét és akkor hozunk igazán veszélyt az országra, melyet, nem tudom, mikor és hogyan fogunk megorvosolni. (Helyeslés a jobb oldalon.)

A delegáció működésének bevégezése nélkül a költségvetést megállapítani nem lehet; a jelen országgyűlés képviselőinek mandatumá néhány hét múlva letelik.

Ha tehát mi magunk akadályozzuk a delegatiót működésében, ha mi oly határozatot hozunk, mely mellett az munkálkodását még el sem kezdheti, s ez által lehetetlenné tesszük, hogy az országgyűlés még ezen néhány hét alatt megállapíthassa a jövő évi költségvetést, mi fog akkor történni? A jövő évre nem lesz országgyűlésileg megállapított költségvetés, e nélkül nem lesz adó, nem lesz kül- és belbiztosítás, nem folyhat a közigazgatás s az alkotmány alapján meg lesz rendítve.

Nagyon fontosnak kell tehát lenni azon okoknak, a melyeknél fogva az indítvány annyira baj és nehézségek s ily súlyos következeisek daczára is elfogadható legyen; mert ha azon veszély, mely az indítvány mellőzéséből az indítványozók aggodalma szerint az országra származhatik, nem oly nagy, mint a mit annak elfogadása hozhat a házra, akkor, úgy hiszem, a ház az indítványt mellőzni lesz kénytelen. (Élénk helyeslés jobbról.)

Az indítvány elfogadásának a delegáció működését eltiltó határozatnak káros, sőt veszélyes, következeisei, mint említém, szembeötlők. Az a kérdés, vajjon azon veszély, melyet az indítványozók látnak, valóságos-e s nagyobb-e a most említett rossz következeiseknél.

Azon tisztelt képviselők, kik az indítványt beadták, azt állítják, hogy az 1867. évi 12. t. c. z. már ez év elején megsértetett, mert a közös miniszterek az ezen törvénnyel s Magyarországnál állásával meg nem férő birodalmi miniszteri czimet vették fel, és ez által az indítványozó urak annyira

veszélyeztetve látják hazánk alkotmányos önállóságát, hogy addig, míg a törvény ide vonatkozó rendelkezései még nem lesz tövé, meg akarják gátolni a delegatiónak működésének folytatását.

Mennyire sértett meg e részben a törvény, azt úgy fogjuk leginkább megítélni, ha magának a törvénynek tartalmát s szavait veszélyeztetik. (Halljuk!) A közös miniszteriumról az említett törvény 27. §-a szól leginkább. Ebben az rendelkezésben, hogy egy közös miniszterium állításának fel az azon tárgyakra nézve, melyek mint valóságilag közösök sem a magyar korona országainak, sem a Felső többi országainak külön kormányzata alá nem tartoznak. Meg lett e a törvény ezen rendelkezése? Nem, mert a közös miniszterium kifejezését, s a közös ügyek kezelését átvette.

Azt rendeli továbbá az említett törvény, hogy e miniszterium a közös ügyek mellett sem egyik sem másik résznek külön kormányzati ügyeit nem viheti, azokra befolyást nem gyakorolhat. Sértve van-e a törvénynek ezen rendelkezése? Felelet: sértve nincs; mert még az indítványozók sem állítják, hogy e részben a közös miniszterium a közös ügyek mellett egyik vagy másik résznek külön kormányzati ügyeikbe avatkozott volna.

Azt mondja végre ugyanazon törvény, hogy felelős lesz a közös miniszterium minden tagja mindazokra nézve, a mik köréhez tartoznak; felelős lesz az egész miniszterium is együtt oly hivatalos intézkedéseire nézve, melyeket együtt állapított meg. Megtagadta-e a közös miniszterium e felelősséget? Nem; arról, legalább tudomra, soha még nem is vádoltattott.

Miből áll tehát azon súlyos sérelem, mely a törvények rendeletén ejtetett? Az indítványozók azt állítják, hogy a miniszterium, midőn magát a magyar delegatiónak közös miniszternek nevezte, egyebütt azonban birodalmi-miniszternek címet használta, megsértette a törvényt, mert oly címmel élt, mely az említett törvényben elő nem fordul. De sérelem-e ez valósággal és pedig oly sérelem-e, mely miatt a török-szakad politika ösvényére kellene térnünk, s nem tördöve azon súlyos veszéllyel, mely a delegatiónak működésének megállításából származhatnék, egyedül arra kellene törekednünk, hogy a birodalmi-miniszter elnevezés mellöztesse, habár az ezen törekvéstől származó késedelem miatt a költségvetésnek ezen országgyűlésen leendő megállapítása lehetetlenné válnék. (Élénk tetszés a jobb oldalon.)

Ha az említett 12. t. cikk határozottan kimondaná, hogy a közös miniszterek mindentől és mindenestől közös miniszteri címmel éljenek és magukat birodalmi minisztereknek nevezessék, vagy ha ők magukat osztrák birodalmi-minisztereknek nevezték volna, vagy ha a birodalom, mint név és fogalom ellentétben állana azon viszonyokkal, melyekben a Felső többi országai és tartományai állnak: indokoltnak tartanám az indítványozók aggodalmát, ámbar akkor is komoly megfontolást és nagy óvatosságot igényelne az orvoslás módjának megválasztása. De a törvény a közös miniszterek címéről és a birodalmi miniszter címének kizárásáról semmi határozott szabályt nem foglalt magában; a közös miniszterek nem osztrák birodalmi, hanem egyszerűen birodalmi minisztereknek nevezték magukat az osztrák delegatiónak előtt, a birodalom pedig a mi törvényeinkben több helyütt megemlíttetik. Már az 1848. évi 2-ik törvényzikként fentartandónak rendeli a birodalom kapcsolatát. Az 1867-ki törvény és pedig különösen a 12. törvényzikként több helyütt szól a birodalomról. Névszerint a bevezetésben említés tétetik a birodalom biztonságának és együttmaradásának életfeltételeiről; ugyanott szó van a birodalmi kapcsolathoz tartozó országok és tartományoknak az 1723. évi I. és II. törvényzikként értelmében együttes és elválaszthatlan birtoklásáról; a 8. §-ban kimondatik, hogy a birodalom diplomatikai és kereskedelmi képviseltetése a külföld irányában és a nemzetközi szerződések tekintetében felmenthető intézkedések mindkét fél miniszteriumával egyetértéssel s azok beleegyezése mellett a közös külügyminiszter teendő közé tartoznak. Mindezekben a birodalom szó és a fogalom, mely e szóban kifejeztetik, nem tűnik teljesen elkülönített testületnek, hanem az a Felső uralkodása alatt álló országok összességét jelenti, és ily értelemben az a miniszter, ki a Felső összes országai közös ügyét vezeti, csakugyan a birodalom minisztere; az a közös külügyminiszter, kinek teendő közé sorolja a fennebb említett 8. §. a birodalom diplomatikai és kereskedelmi képviseltetését, csakugyan birodalmi miniszter. Ezt úgy hiszem, tagadni nem lehet, és a ki részben más nézetben van is, a birodalmi miniszter kifejezésnek ily értelemben vett használatát alig tekintheti oly törvénysértésnek, mely a végtelenségig menő orvoslási eszközök használatát igazolná.

Azon sérelem, hogy a közös miniszterium, midőn magát az osztrák delegatiónak közös miniszteriumának nevezi, tán túl akarja terjesztetni hatáskörét, a közös ügyek törvényszabta korlátait, tán Magyarország alkotmányos önállóságát akarja kétségbe vonni, gerjeszthetett kezdetben aggodalmakat némelyek keblében; de ezen aggodalmakat a közös miniszteriumnak az első delegatiónak alkalmával tett nyilatkozata, úgy hiszem, méltán eloszathatta. Ugyanis f. évi június 29. a magyar dele-

gatió 5-dik ülésében két oldalról intéztetett interpelláció a közös miniszterekhez a birodalmi miniszterium címének használatára nézve. Egyiket Ghiczy Kálmán képviselő adta be maga és elvtársai nevében: a másikat Kerkápolyi Károly képviselő ugyanosan a maga és elvtársai nevében. Ezen kétös interpellációra felelt a közös miniszterium, mind egyike külön a 6-ik ülésben január 31-én s feleletében ezt mondá: „A magyar országgyűlés delegatiónak intézett előterjesztésekben e kifejezések használatát: közös miniszterium és közös miniszterek, megfelelőleg az 1867. évi 12. t. cz. szavaival. Ha a birodalmi tanácsban képviselt országok és tartományok delegatiónak tett előterjesztésekben, az általa nem nevezett birodalmi miniszterium” és „birodalmi miniszterek” kifejezések használatát az által nem volt czélba véve Magyarország alkotmányos önállóságával összeférhetlen elnevezések használatát; sőt ellenkezőleg a használt kifejezés nemben egyértelműleg vételeit ezzel: „a monarchia mindkét felével közös ügyek.” Ennél fogva közös miniszterium határozottan visszautasítja azon feltevést, mintha ezáltal a közös ügyekben túljáró hatáskört szándékolt volna igényelni!”

E válasza Kerkápolyi Károly képviselő maga és elvtársai nevében azonnal kijelentette, hogy azáltal teljesen meg van elégedve; Ghiczy Kálmán képviselő pedig maga és elvtársai nevében azt jelentette ki, hogy azon akár nyilatkozatot, akár indítványt, melyet ezen válasz folytán teendőnek vélelendenek, érettség megfontolás után közelebbi alkalommal fogják előterjesztani. A t. képviselőt őr tehát nem rögöztötte a feleletet, hanem a mint töle méltán lehetett várni, érettség megfontolás után nyilatkozott. Annál fontosabb tehát azon nyilatkozat, melyet más napon érettség megfontolás után tett. Ezen nyilatkozat pedig következő volt: „Kijelentem tegnap, hogy a közös miniszteriumnak az általam s több elvtársom által beadott interpelláció folytán adott válaszára nyilatkozatunkat, a legközelebbi alkalommal megteszszük. Bátor vagyok ezt magam s elvtársaim nevében ezennel teljesíteni. Interpellációnk első pontját, a miniszterium által használt címeket illető: miután a t. miniszterium adott válaszában kijelenti, hogy a közös miniszter címek használatában a „birodalmi” szót a „monarchia” szóval, mely létező tényállásnak nézetünk szerint is megfelel, — egyértelműnek veszi; kijelenti továbbá, hogy azok által Magyarország alkotmányos önállóságával meg nem egyeztethető elnevezések használatát czélba nem véve visszautasítja azon feltevést, mintha azok által a törvényben körvonalozott közös ügyeken túl terjedő hatáskört szándékolt volna igényelni s e bizottságban megterjesztéseiben a törvény rendelkezésének megfelelő „közös miniszterium” címmel él, míg az általunk kérdésbe vett címet a Felső többi országai delegatiónak irányában használja: ezen választ, tekintettel a delegatiónak törvény által korlátozott jogkörére is, kielégítőnek találjuk.”

Megnyugodtak tehát a közös miniszterek válaszában a delegatiónak mind jobboldali, mind baloldali tagjai. Megemlíttette ugyan nyilatkozatában Ghiczy Kálmán képviselő úr a delegatiónak törvényszabta jogkörének korlátait is: de hogy megelégedésének nem ez volt egyedüli alapja, mutatja nyilatkozatának azon kifejezése: „ezen választ tekintettel a delegatiónak törvény által korlátozott jogkörére, s kielégítőnek találjuk.”

Tehát nemcsak a korlátozott jogkör miatt, hanem megnyugtató tartalma miatt is találta kielégítőnek a választ, különben bizonyosan másként és óvatosabban nyilatkozott volna. A birodalmi miniszter cím használatát tehát a delegatiónak tagjai, a baloldaliakat is oda érte, még sem találták oly veszélyesnek, minőnek azt indítványukban most állítják, s részéről kinyilatkoztatom én is, hogy a közös minisztereknek említett megnyugtató válasza után aggodalomra e részben alapos okot nem talállok, oly veszélyt pedig semmi esetre sem látok, mely miatt végtelenségig kellene nyulnunk s még a delegatiónak működését is meg kellene gátolnunk; noha előre láthatjuk, hogy még a késedelem is, melyet ez által okoznánk, könnyen lehetetlenné tenné a jövő évi költségvetésnek meg ezen országgyűlésen leendő megállapítását, a mi pedig alkotmányunk sarkalatos törvényeinek megszegésével s magának az alkotmánynak megrendítésével járna. (Tetszés a jobboldalon.)

Azon címekre nézve, melyekkel a Felső mint az uralkodása alatt álló országok és tartományok fejedelme a jelen alkotmányos dualisták helyzetnek megfelelőleg ezen túl élni fog, és azon diplomatiai elnevezésre nézve, mely a Felső országai és tartományai összességének egyetemes kifejezésére használandó, törvényeink határozott szabályokat még eddig nem foglaltak magukban.

Fontosaknak tartom én is e címeket és meg-

sem indokolható nem volna. (Helyeslés a jobb oldalon.)

Nézetem szerint tehát az indítványt káros következtetések és súlyos veszély nélkül el nem fogadjuk. (Helyeslés a jobboldalon.) Ugyanazért indítványozok indokolt áttérést a napirendre. Az indokolásban sem czélszerűbb, sem jobban szerkesztett indokokat nem találhatnék, mint minők azok, melyeket Ghiczy K. képviselő úr a delegatiónak említett betédkül ülésében érettség megfontolás után tett nyilatkozatában elsorolt. (Derűltég), és melyeket én most is helyeseknek alaposnak tartok. Bemutatom tehát ezennel az általam javaslatba hozott indokolt áttérést a napirendre, melyet a ház engedelmével fel fogok olvasni. (Halljuk.)

Indokolt áttérést a napirendre, melyet a delegatiónak működésének meg nem engedését tartalmazó indítványra javaslatba hoz az alóli képviselő.

Mintán a közös miniszterium már az első delegatiónak folyó évi január 31-én tartott VI. ülésében a magyar delegatiónak interpellációjára adott válaszában kijelentette azt: hogy a kérdéses címek használatában a „birodalom” szót a „monarchia” szóval, mely a létező tényállásnak megfelel, egyértelműnek veszi; — kijelentette továbbá, hogy azok által Magyarország alkotmányos önállóságával meg nem egyeztethető elnevezések használatát czélba nem vette, sőt visszautasította azon feltevést, mintha a kérdéses címek által a törvényben körvonalozott közös ügyeken túl terjedő hatáskört igényelt volna, és egyebiről a magyar delegatiónak intézett előterjesztéseiben mindig a közös miniszterium nevezetét használta, a ház abban: hogy a közös miniszterek a Felső többi országainak delegatiónak előtt birodalmi minisztereknek nevezték magukat, nem lát Magyarország alkotmányos önállóságát fenyegető veszélyt, s nem talál elegendő okot arra, hogy a delegatiónak működésének folytatásától eltiltsa, s ez által törvényszabta köteletségének teljesítésében gátolja.

Alkotmányunk alaptörvényei az 1848-dik évi 4-dik, 1867-dik évi 10-dik törvényzikként azt rendelkez, hogy minden országgyűlésen megállapítások az évi költségvetés. A delegatiónak végleges megállapodása nélkül a költségvetést sem lehet megállapítani. A képviselők mandátuma néhány hét múlva lejár, ha tehát a delegatiónak működésétől eltiltjuk, történnék bár ezen eltiltás csak ideiglenesen, lehetetlenné tesztük a költségvetésnek még ezen országgyűlésen leendő megállapítását, magunk szegjük meg az említett törvények rendelkezését, s alkotmányunk lényegét nagyobb veszélynek tesztük ki, mint a mi abból következhetnék: hogy a közös miniszterek a Felső többi országainak delegatiónak előtt magukat „birodalmi minisztereknek” nevezzék — kivált miután, mint fentebb említettett, az első delegatiónak alkalmával e részben olyan megnyugtató magyarázatot s nyilatkozatot adtak.

Azon címekre nézve, melyekkel a Felső mint az uralkodása alatt álló összes országok s tartományok fejedelme a jelen alkotmányos dualisták helyzetnek megfelelőleg ezennel élni fog, és azon diplomatiai elnevezésre nézve, mely a Felső országai s tartományai összességének egyetemes kifejezésére használandó, törvényeink határozott szabályokat még eddig nem foglaltak magukban. Reményli, sőt elvárja a ház, hogy a miniszterium e részben rövid időn olyan megoldást eszközöl, mely az ország alkotmányos önállóságának megfelel, addig azonban, míg ez megtörténik, most már előre a delegatiónak működését e tárgyhöz kötni, s még e kétkedés által is kiténni az országgyűlést azon veszélynek, hogy a költségvetést jövő évre meg nem állapíthatja, sem czélszerűnek, sem igazolhatónak nem tartja a ház.

Ugyanazért a folyó évi november 6-án több képviselő által e tárgyat beadott indítványt a ház el nem fogadván, a napirendre tér át.

Az elnökválasztás az egyesült államokban.

A „Kölni lap” az elnökválasztásról így ír:

Az Egyesült Államok demokratikus pártjának legtekintélyesebb szóvivője a „Newyorker World” néhány hét előtt, midőn t. i. a választások Pennsylvánia, Ohio és Indiánában a pártnak alig kipótolt kárára ütöttek ki, a következő komoly intést intézte híveihöz: „Ha a köztársaságot meg akarjátok menteni, még le ne tegyétek a fegyvert, ne pihenjétek, ne nyugodjatok, s november 3-ig a haza megmentésére vonatkozó kifejezés természetesen annyit jelentene, mint Seymour győzelme az elnökválasztásban. A derék demokraták követték a tanácsot és fegyverben aludtak s virasztottak; de ez semmit sem használt. A harez, melynek kimenetelét négy évre döntő az amerikai politikára nézve, be van fejezve; a köztársaságiak győzelme túlhaladja minden reményeiket, a demokraták ily bukást az aggály legsötétebb perceiben sem főlételeztek volna. A számarány, melyről a tenger alatti huzal tudósít, megsemmisítő azon pártra nézve, melynek daczos részbe még csak kevés idő alatt Dél-Amerika daczos baszolja gazdait a haza egysége ellen intézett áskálódásaikban szóval és tettel támogatá.

Ha nem állíthatjuk is helyesen, hogy Grant tábornok elnöké választást, ezen tagadás mégis inkább csak állításunk formájára mintsem tartalmára vonatkozik. Grant és Colfax megválasztottak-

nak tekinthetők. Nem rég, midőn a választási mozgalom Amerikában viharosabb alakot kezdett ölteni, alkalmunk volt az elnökválasztás menetét leírni és egyszerűsített kiáltatni azon körülményt, hogy ezen és a porosz országgyűlésre történő választás módjában félreismerhetlen hasonlóság van. Az elnökválasztás hasonlóan közvetett. Négy évenként, november első keddjén minden államban a kongresszusban való képviselőegységhez képest választatnak férfiak, kik az ugynevezett „electoral college”-t képezik. Ezen választási bizottság választja az elnököt és alelnököt, szavazatait minden államtól Washingtonba küldve, hol a számlálás mindkét ház jelenlétében történik. Csak februárban jut a választás tárgyalása azon pontra, hol az eredmény nyilvánossá tehető, mikor aztán márcz. 4-én a két megválasztott hivatalába iktatattik.

Mint kiemeltük, már ösválasztás az, mely a kimenetet biztosítja. Nov. 3-án perdlit el a koczka és mindenki leolvashatja a vetett szemek mennyiségét, bárha azt csak hónapok múlva kiáltják ki hangosan. A szavazati joggal bíró 33 állam közül (Virginia, Mississippi és Texasra ki vannak zárva, mivel állami újjászervezésük még nincs befejezve) 25 Grant- és Colfaxra adott szavazatot, míg Seymour- és Blaire-re csak 8. Csak az utóbbiakat neveztük meg: New York, New-Jersey, Delaware, Maryland, nyugati Virginia, Kentucky, Georgia, Alabama, Louisiana és Oregon.

Az unio többi, nagy része a köztársasági pártot vallotta magáénak és 206 férfit választott, kik szentül kötelezték magukat Grantra adni szavazatukat; Seymour 8 állama csak 88-at tudott összehozni. A 206 és 88 számokról a két párt állására következtetni, persze elhamarkodott dolog volna mert a választók nem tartományokban, hanem az egyes államokban választatván, például Pennsylvániában, egy szavazattöbbsége elegendő volna a köztársasági jelöltné 26 választót nyerni. A kellő arányt csak az első választók szavazatainak száma adja. A mint eddig látható, a legtöbb államban a köztársaságiak haladtak előre előbbi eredményekhez képest, habár számuk Pennsylvánia, Ohio- és Indiánában ugyancsak összeolvadt. Ellenben Illinoi 1864-ben Lincoln elnöknek csak 30,000, most pedig Grantnak 50,000 szótöbbséget adott.

Mig négy állam kivételével az egész észak egy politikát vallott és így oly politikát, mely nem akarja, hogy a vér a négy éves háborúban hiában folyt s a roppant pénzösszegek hiába áldoztattak legyen, még nagyobb jelentőségű az, hogy oly államok közül is, melyek az unio elleni lázadás zászlóját fennen lobogtatták, nem kevesebb, mint hat mutathatja föl hazafias polgárok többségét. Tekintve véve a törvénytelenlegi állapotokat. Délen, hol rablás, gyilkolás, tüzzeli pusztítás, orgyilkosság napirenden vannak és figyelemre méltatva a fogosikorgatót legyőzték ellenséges törekvéseit, kik elkeseredve és a jelenlegi elnök kértelmit magatartása által bátorítva, új kitéréssel fenyegetőznek — mindezen körülményeknél fogva szerencsének mondható, hogy a déli államokban ismét létezik egy, a békét és csendes fejlődést szerető és ápoló befolyásos párt, és hogy az unio élére olyan férfi fog lépni, minő Grant, a ki hallgatagsága dacára kezének toll- és karddal végrehajtott tettei által bebizonyítja, hogy fegyveres ellenállás leverésére, valamint rend és törvény helyreállítására egyaránt képes.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése nov. 11-kén

Napirenden van a delegatiónak baloldali tagjai által beadott lemondási nyilatkozat tárgyalása.

Deák Ferencz nem tekinti a lemondási indokot helyesnek és alaposnak, de nem akar a ház egyik tagjára sem bármilyen részben kényszerít gyakorolni; azért határozati javaslatot ad be, melyben kimondja a ház, hogy a lemondásban foglalt indokot sem helyesnek, sem valószínűnek el nem fogadhatja, a ház szabályok értelmében ellenmondást a hozott határozat ellen meg nem enged; de nem akarván egy tagját sem kényszeríteni valamire, a lemondásba megegyez és új tagok választását eszközöndi. (Helyeslés.)

Bónis Samu: a lemondási okmány azon tétele, hogy az 1867. 12-dik t. cikk megsértett, csak egyéni nézetet fejez ki. Ő tiszteli mindig a ház határozatait és csekélyebbnek tartja magát, hogysem óvat tenne, de egyéni jogait is ismeri. A lemondók nem tettek ellenmondást, mert a ház multkor határozatában sehol sincs az, hogy a birodalmi cím törvényes, csak az, hogy nagyobb veszélyt hozna a delegatiónak egybe nem ülése. Az általuk emelt vád nem a házat illeti, nem is a kormányt, mely különben is jelentette, hogy a cím kérdésében tárgyalásokat folytat. Ezt megjegyzi az igazság érdekében; sajnálja, hogy már a cím kérdésének tartja kinyilatkoztatni, hogy ő, ha a haza érdeke kívánja a felszólalást, ezt megtenni mindig kötelemének ismeri, megtette most is, mert a birodalmi címet a házra nézve veszélyesnek tartja.

Tisza Kálmán nem akar vitát indítani a Deák által beadott javaslat felett, de nagy ingertültség jelétül kell vennie, ha a ház egy része nem elégszik meg azzal, ha a másik rész nézeteit téveseknek, de még valótlannak is nevezi. Arra

nézve, hogy órást a ház nem fogad el, megjegyzi, hogy a hozott határozatban sehol sem találja azt, hogy a birodalmi címzés nem veszélyes. Ők veszélyesnek tekintik.

Deák Ferencz arra, hogy nem tettek volna ellenmondást, felhívja: elég, hogy a ház határozata ellen szerkeszték nyilatkozatukat, hogy indokuk nem alapos, majd a ház fogja eldönteni; maga Bónis azt mondta, hogy a vád nem a ház, nem is a kormány ellen van intézve, mégis kötelességüknek tartják a delegációba be nem lépni, — mert mások meg nem tartják. Ha kötelezőnek elfogadták a törvényt, az, hogy mások meg nem tartják, fel nem mentheti a megtartás alól. (Helyeslés.)

A határozati javaslat azután felolvasztatván, a többség által némi zavar után elfogadtatott.

Elnök jelenti, hogy Kerkápoli Károly is lemondott a delegátusságról. (Zaj.)

Somssich Pál: Nem mondott le; beteg, fel kell a nyilatkozatot olvasni.

A nyilatkozat felolvasztatik. Kerkápoli K. betegségét hozván fel, kéri magát a delegáció ülésében való megjelenéstől fölmentetni s az illető pótagot berendelni. (Zaj, zavar.)

Bónis Samu nincs tisztában e dologgal; ha csak az ülésektől kéri magát fölmentetni; akkor az a delegáció elé tartozik, mert a ház csak a véglemondás felett dönt.

E nézet helyeseltetvén, a határozat ily értelemben mondatott ki.

Elnök: a teendők oly nagy száma van a ház előtt, hogy okvetlen szükséges bizonyos sorrendet megállapítani. Javasolja: vétessék elő holnap első sorban a horvát ügyben érkezett királyi leirat, aztán az 1869 dik évi budget, és közben, ha az idő engedi, a házszabályok iránt beadott bizottsági jelentés.

Bónis Samu nem érti, a ház, vagy az osztályok tárgyalásáról van-e szó. (Az osztályok!) Igaz, a ház elhatározhatja, hogy az osztálytárgyalásokat mellőzni fogja, de ezt világos határozatban ki kell mondani; figyelmeztet továbbá, hogy a sürgős tárgyak közé felvéssenek azok, melyek már elintéztettek s most a felsőháznál vannak, ha onnan netán változtatásokkal jönnek vissza. (Helyeslés.)

Deák Ferencz minden sürgős tárgyra figyelmet kíván fordítani; a budget úgy sem tárgyalatik egészen egyszerre, míg tehát egy tárgy az országos ülésben tárgyalatik, a másik az osztályokhoz mehet, s a mint kész egyik, azonnal elővételik. Azt hiszi különben, a horvát ügyet lehetne most mindjárt tárgyalni. (Helyeslés, zaj, Ma, Holnap!)

Tisza Kálmán úgy látja, itt zavar van, mert osztály- és országos ülésekről van szó; nincs kifogása, hogy a tárgyak azonnal országos ülésben vétessék elő, de határozat kell elebb eziránt. A horvát ügy nem volt mára kitűzve, s fontos; tehát most ne tárgyalassék.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter azt hiszi, hogy senkinek sem lehet kifogása az ellen, ha a 69-ki budget egyenesen a ház által tárgyalatik, annál inkább, mert itt nem a törvényt alkotásáról, hanem számok meghatározásáról van szó. A budgettörvény annak idején majd a ház elé terjesztetik.

Nyáry Pál szintén nem tesz kifogást az ily tárgyalás ellen, csak azt kívánja a határozatban kiemelteni minden netáni következtetések elhárítására, hogy ez csak ezuttal, az idő rövidsége miatt történik.

Elnök a határozatot ily értelemben kimondja, miután még Mocsonyi S. újból sürgette a nemzetiségi törvényjavaslat fölvetését a sorozatba.

Fölvetett ennek folytán a horvát ügyben érkezett kir. leirat.

Deák Ferencz nem látja szükségesnek, hogy a leirat bizottsághoz adassék ki, miután az sem javasolna mást, mint a mit a ház mindjárt elhatározhat; a horvát-magyar kiegyezés hasznát a fölsőleges, ezért elfogadtatni javasolja a leiratnak azon pontját, mely az életbeléptetést kívánja. (Helyeslés.)

Tisza Kálmán sajnálja, hogy e fontos leirat megfontolására nem adatott idő, hanem rögtön tárgyalatik. Egyébiránt beleegyeznek, hogy a horvát kiegyezés azonnal életbe lépjen, miután a leirat Fiumére nézve oly megoldási módot javasol, melynél Fiume maga is részt vesz, mi eddig nem történt; Magyarország jogának fenntartásával tehát beleegyeznek az indítványba.

Deák Ferencz szerint tehát a horvát követek most elfoglalhatják helyeiket az országgyűlésben, s csak az van hátra, hogy a kiegyezés sanctio alá terjesztésével a miniszterium megbizassék.

Ivánka Imre arra figyelmeztet, hogy a leiratban említett országos küldöttséget is most, nem pedig a sanctio után kell választani.

Bónis Samu csak a kiegyezés szentesítése után véli választandónak.

Deák Ferencz hasonlóképp vélekedik, csak ha a horvátok is elfogadták a leiratot, akkor kell a küldöttséget választani, s beleegyeznek, hogy a küldöttség nunc pro tunc megválasszassék. Mivel pedig nagy küldöttség nélkül terhes az eljárás, indítványozza, hogy egy-egy részről csak 4 tag küldessék ki, s pedig a magyar országgyűlés részéről küldjön a képviselőház 3, a felsőház 1 tagot. (Helyeslés.)

Elnök a határozatot ily értelemben közbejézés közt kimondja.

Közel egy órai szünet után az ülés újból megnyilván, a jegyzőkönyv felolvasztatott s Nyáry és Deák némi igazításaival hitelesítették, a felsőházhöz átvitelre Bujanovics Sándor jegyző biztatván meg.

Több tárgy nem lévén, az ülés eloszlott.

NAPI HIREK.

— A királyi udvart hétfőn Budára varták, hol a delegációk ülésünek befejeztéig fog mulatni s körülbelül decz. 16-kán tér vissza Bécsbe.

— A képviselőház központi bizottmány, nov. 11-dikén este befejezte tanácskozásait a nemzetiségi törvényjavaslat felett. A központi bizottmány némely pontban még a Deák által tett javaslaton is túl ment. A jelentés valószínűleg nov. 13-dikán terjesztetik a ház elé, írja a „Századunk“.

— A delegációk elé terjesztendő közös költségvetésről a „Ll.“ következő adatokat közli: A külügyminiszterium szükséglete: 4,180,040 frt; a pénzügyminiszteriumé: 142,262 frt, a legfelsőbb számvevőszéké: 102,650 frt. — A hadügyminiszterium rendes szükséglete: 81,458,477 frt, a rendkívüli 16,225,208 frt, összesen tehát: 97,683,685 frt, vagyis az összes szükséglet: 102,108,637 frt, melynek fedezetéül a vámok előirányzata: 7,920,000 frt (ebből Magyarország részéről: 1,487,000 frt) így tehát marad fedezendő összesen: 94,188,637 frt, miből a 30% Magyarországra tesz: 28,256,600 frtot. — Ez természetesen csak előirányzat, melyen kívánjuk, hogy a delegációk minél nagyobb leszállításokat tehessenek.

— Kolozs megye főispánja a megyei bizottmányt f. hó 28-ára hívta össze.

— Az ágostaiak superintendensét, Deutsch Györgyöt, f. hó 12-kén installálták tünepélyesen Nagy-Szebenben. Nagy tetszést aratott többi közt Haltrich tanár rimkebe fűzött üdvözlété.

— A naszói helv. hitvallású egyházközösségnek a Felső, a pénzügyminiszter ellenjegyzése mellett nem rég egy kamarai épületet ajánlkozott iskolabáznak. Midőn az átadásnak meg kellett volna történni, a naszói románok tettleg megakadályozták ebben az illető bizottságot, úgy, hogy az erdélyi kormánysszék rendelkezése folytán fegyveres erővel fog szükség esetében az átadás megtörténni. Úgy látszik, azon vidéken minden irányban kiterjed a bujtogatás.

— A kökerti kath. népiskola vasárnap délelőtt nyitott meg meglehetősen számú közönség jelenlétében. Plébános ő mlga szép beszédet tartott, melyben felemlíti, hogy az iskola alapjára Haynald érsek ő nmlga 1000, püspök Fogarassi ő nmlga hasonlóan 1000 frtot, egy névtelen pedig 300 frtot adományozott. Minél nagyobb virágzást kívánunk e nagy hiányt pótló intézetnek.

— A történelmi társulat kolozsvári bizottmánya vasárnap gr. Lázár Miklós elnöke alatt gyűlést tartott. Megalakult. Titkárul Szabó Károlyt választá, és kebeléből egy bizottmányt küldött ki, hogy a hid- és magyar-kapu, valamint a Bethlen-bástya le nem romlása és jövőre minő czélra leendő alkalmazása tárgyában tervet készítsen.

— Ki hitte volna. Inkább üres, mint tele színházunkról következtetve legalább nem igen sokan jósltak szép jövőt a Hüttemann lovadájának, s ime folyvást nagy publikuma van. Előadásai ellen nem is lehet sok kifogás; gymnasticusai különösen jók, s köztük egy nagyreányú kis gyermek egész a felemlíthetőség vitte.

— A székelyföldről azt a hirt veszi a „M. P.“, hogy egész Bözöd-Ujfalu áttért volna az izraelita vallásra, minek okául a plebánossali vizsályt jelölik ki.

— Városunk körül a napokban két égés volt, egyik pénteken éjjel Györgytalván, másik vasárnap éjjel Szamosfalván.

— Az első hó szombaton nálunk is megjelent, éppen akkor, midőn szőlőhegyeink szerényebb lakói az egres- és veresszőlőfák teljes reménnyel néztek egy új nyár elé, s több helyt teljes virágzásban diszlettek. Hamar itt hagyott, nem nagy hó volt, s nem közelítette meg a Csehországit, honnan azt írják, hogy a közlekedést hófúvások akasztják meg, sőt e hó 10-kén nagyszerű szerencsétlenséget is okozott, fennakadván egy katonákat szállító vonat a hóban, melybe aztán egy utána jövő tehervonat oly erősen ütközött, hogy 29 halott és 60 sebesült esett áldozatul.

— A fő kormánysszéknel fizetéses fogalmazó-gyakornokoknak kinevezettek: Bedő D., Székely Gyula, Székely Elek és Jónás Sándor.

— E hó 23-kán igen érdekes végtárgyalás lesz a városi törvénysszéknel. A Niegreisz Miksa elleni benyújtott családi büntögyben. Mint tudjuk ezen perben már két végtárgyalás volt, s ugyanannyi ítéletet hozott a törvénysszék, és ez a harmadik lesz.

— A magyar költők dicsőült fejedelme, Vörösmarty Mihály, emlékére, holnap a nagy költő „Vernász“ című tragoediája kerülend színpadra, melyet Kovács Gyula tehetséges drámai színészünk scenirozott, tetemes rövidítésekkel. A Vörösmarty emlékére társulatunk rendszeren minden évben szor-

kott diszeloádást rendezni, de fájdalom! legtöbb-ször kongó házban folytak le. Ezen részvétlenség oka, nem hisszük, hogy a nemzeti kegyeletlenség volna, hanem inkább az, hogy az ilyes ünnepek alkalmával előadott darabok („Maróth bán“, „Áldozat“, „Fátyol titkai“) közönségünk előtt már nagyon ismeretese, de másfelől, kissé hosszadalmasok is. A „Vernász“-ban nemcsak az itt még nem adott új tragoedia, mely a magyar tudós társaság által először jutalmaztatott, hanem a költő már ismert, fennkölt szelleme, ragyogó fantáziája, azt hisszük, elég biztosíték az est fényes sikerére. Ajánljuk ez előadást a magyar szépművészet barátai figyelmébe és bizonyára sokkal jogosabban tarthat igényt a tömeges pártolásra, mint holmi divatos kelmeszerű ferezmék, melyek oly nagy számmal özönlnek el jelenben a magyar színpadokat, s nem egyszer a nemesebb czélért törekvők műérékét visszahatolag illetik.

— Az „Esti Lap“ összeállítja azon magyar és osztrák delegátusok neveit, kik Csernátony bős tanácsát meghallgatva, igyekeztek az államgepeztet megakasztani s be nem mentek a delegációba. Ezek betűrendben így következnek: Bónis S., Chotek gróf, Gbiczey Kálmán, Grosz, Goes, Hohenlohe hg., Hauslab tdk., Ivánka Imre, Limbeck, Litvinovics püspök, Lichtenfels báró, Manojlovics Emil, Mertens tdk., Mercandin gr., Pap Lajos, Perczel Mór, Rauscher bíbornok, Szontagh Pál, Somossy Ignác, Schmerling lovag, b. Simonyi Lajos, Skene, Tisza Kálmán, Várady Gábor és Wenzky. Nemde szép korszor.

— A Nagy-Várad részéről fölterjesztett szerződést, a gázvilágítás iránt, a miniszterium nem erősítette meg; nagyon kedvezőtlen a városra nézve.

— Kivonat a Kolozsvár sz. kir. városában 1868-ki szept. 18-kán megújult keleti marhavész következményeiről, azon évi novemb. hó 15-ke estéig bezárólag: Járványos 27 udvaron s 2 mezőrezen megbetegült 156 darab. Ezekből meggyógyult 48 drb, elhullott 93 darab, lebunkoztatott 3, van beteg 12. A járványlepte marhalétszámból van még gyanus 19. A veszteglési időt kiállott gyanusokból fölmentetett 31 db. Kolozsvárt, november 16. 1868. Filep Samu, id. polgármester.

KÜLFÖLD.

A „Prov. Corr.“ egy a pénzügyi helyzet fölött irt ezikében azon roszakaratu állítások ellen fordul, mintha Poroszország békepolitikája ugyanaznak szorongott pénzügyi viszonyaiból venné eredetét; pusztán azon óhaj az irányadó, hogy Németország a békeközpette élvezhesse politikai és közgazdászati felvirágzását, és hogy a szomszéd államok iránti barátságos viszonylatok háborítlanul maradjanak. A szövetségstanács nov. 30-kán nyitattik meg. A német-olasz postaszervződés november 10-kén iratott alá.

Szt. Pétervár, nov. 12. Egy czári ukáz rendeli, hogy a hadsereg és tengerészet kiegészítése végett ujonezozás rendeztessék az egész országban, minden ezer lakos után négy ujonez állítván be. Az ujonezozás jan. 15-től febr. 15-éig tart.

Belgrád, nov. 12. Az ostromállapot megszűntetett. A kormánysszág proclamatiót boesátott ki, melyben constatálja, hogy a fejedelemség meggyengülés nélkül emelkedett ki a nehéz válsághól. A proclamatió további támogatásra hívja fel a népet s tudatja, hogy a belreformok foganatosítása megkezdett.

A „Moniteur“ mondja betiszemléjében: A porosz trónbeszéd kedvező benyomást tesz mindenkire; az újabb bizonyítékul fog tekintetni azon békés eszméknek, melyek a nagyhatalmak köleső viszonyait vezérlik. Európa fejedelmei és államférfiai megragadnak minden alkalmat azon törekvések nyilvánítására, melyek kifejtése a haldás ügyének használ. A porosz király joggal tiltakozott az alaptalan aggodalmak és azok kizsákmányolása ellen a közrend és európai béke ellenségei által. A király azon reményt fejezte ki, hogy a kereskedelem és ipar gyors fejlődésnek fognak indulni. Ez óhajhoz minden kormány csatlakozik.

A „France“ írja, hogy a havannai tudósítások újabb mozgalom kitörését jelentik. Ugyane lap szerint a tunisi kérdés megoldás küszöbén áll. Angolország hajlandó egész befolyását latba vetni, hogy a franco-tunisi bizottság javaslatai elfogadtassanak.

Berlin, nov. 12. A „Prov. Corr.“ írja: Poroszországnak a békés politika iránti óhajtaása a béke szeretetéből származik. Beust báró megnyugtató körözvénye a védbizottságban tartott beszéde fölött, porosz részről semmi viszonnyilatkozatra nem szolgáltatott okot.

Páris, nov. 12. A mai „Moniteur“ helybenhagyólag ellenzi Disraeli utóbbi beszédét a francia-porosz viszonyokra, a Stanley lord közvetítésére vonatkozólag.

New-Yorkból oct. 29-ről kelt tudósítások szerint New-Orleansban 28-kán teljes nyugalom uralkodott. Rousseau tdk. egy kiáltványban a népet arra hívá föl, hogy tartózkodjék további politikai tiltetésektől, s jelenté, hogy a rendőrség újra szer-

vezetett, ideiglenesen Steadman helyezettvén annak élére, ki kötelességének teljesítésében a katonaság által fog támogattni.

Mint mondják, Louisinában a fehérek általános fegyverkeznek, s a fehérek s feketék közti ellenséges indulat nagymérvben növekszik.

Valamennyi angol lap, főleg a miniszterialis „Standard“ mérsékletét ajánl az olaszoknak minden uton, különösen a Rómába vezető uton. A hosszu szünet csak kedvező lehet, és Olaszország feladata kitűnik báró Beust szavaiból. T. i. erősíteni kell kormányát, hogy ne lehessen többé szemére vetni a függetlenség hiányát. A demonstrációkat Tirolban, Triestben, vagy Rómában erős kormány nem tűrheti, mert azok szabadságát gyöngítik actióiban.

Rendesen jól értesült bécsi körökben mint bizonyost állítják, hogy báró Werther észak-német miniszter utasítva van tárgyalásokat kezdeni, melyek czélja a Felsőge és a császár és a porosz király között személyes találkozást hozni létre. Lépéseinek eredménye eddig még ismeretlen.

Az „Etoile de l'Orient“, bukuresti távirat nyomán, állítólag előkelő erdélyi románok által szerkesztett és a védhatalmakhoz intézett memorandumot közöl, melyben panasz emeltetik Ausztria törvényellenes eljárása a nyomása ellen, és a Dunafejedelemségekhez leendő csatlakozás vágya fejeztetik ki.

A „Sieele“, a híres három térképről szólva, ekként mutatja ki a valódi sebhelyt Francziország testén: „Poroszország fenyegető ránk nézve, de nem azért, mert hadserege és várai vannak, hanem, mert oly zászlót bontott ki Németországban, melyet eddig egyedül mi lobogtattunk — a szabadság és forradalom zászlóját. E zászló alatt ragadta Poroszország magával Németországot. Poroszország egy hatalmas elvvel szövetekezett. Franciaország ellenben, miután Olaszországot éppen ezen elvvel szabadította fel, messze dobta azt magától és egy kimerült és elavult elvvel szövetekezett. A pápaság katonájává lett, továbbá azt a hibát követte el, hogy ezen kimerült és elavult elvet Amerika földjére is át akarta ültetni (Mexicóban). Mikor a spanyol kormány megbukott, Franciaország éppen szövetséget készült kötni a rothadt spanyol monarchiával. Szünet nélkül kell ismételnünk: ebben rejlik mostani gyöngeségünk titka.“

Beust báró nyilatkozataira vonatkozólag nevétségesnek tartja a „Saturday Review“, ha az után következtetve, barczias czélokak tulajdonitana valaki Beust bárónak. Beust báró épp úgy nem érdemli a harcsvágy miatti szemrehányást, mint nem érdemli maga Bright; ellenkezőleg, minden alkalommal arra irányul törekvése, hogy megóvja Ausztriát a bajoktól. A mi Francia- és Poroszországot illeti, tudvalevő dolog, hogy Beust báró mindent megtett a kettő közti béke fenntartására. Ha mégis mind ennek dacára úgy tűnteti fel a háborút, mint a mely nem lehetetlen: akkor csak a Duna felé kell tekinteni, a hol az orosz farkas felelőssé akarja tenni az ausztriai bárányt a víz felzavarása miatt.

Bécsi diplomatikus körökben sokat beszélnek a bécsi és florenzi kabinetek között utóbbi napokban folyt tárgyalásokról. Miként mondják védszövetségről van szó, hogy európai háboru esetére az osztrák olasz neutralitással hassanak. Ez ugyan még csak hír, a mely az itteni diplomatikus körökben szárnyal, de Beust b. közelebbi távstírgó-ny, melyet a védrendszer bizottmányban tartott ismeretes beszéde alkalmából küldött szét, oly rokonszenvesen nyilatkozik Olaszországról, valamint a felhivatalos olasz sajtó hangja is olyan, mikép a fölebbi felterésre nézve elég támpontul látszik.

A spanyol tiszta democratia és forradalom mérsékeltbb pártjai között — írják Madridból f. hó 6-ról — véghezment a rettegett szakadás. Ed-dig legalább igyekeztek a kormányon levő férfiak a demokratákat compromiseumra bírni. Még azt is mondják, mikép a bivaltat vállalt demokraták lemondani készülnék, hogy cselekmény-szabadságokat ismét teljesen visszanyerjék. E szakadás a kölcsön-aláírás kibocsátását megelőző napokban a kormányra nézve nagyon kellemetlen.

Reverdy Johnson, az észak-amerikai Egyesült-Államok követe, Sheffieldben úgy mutatta volt be magát az angol közönségnek, mint béke-hírnökét, Amerikának az európai testvérhez vérben, nyelvben és polgárosodási törekvésben. Liverpoolban úgy, mint a londoni sheriffelek lakomáján, oly értelemben nyilatkozott, hogy az Egyesült-Államok és Anglia közt függő kérdések végkiegyenlítés pontján állanak, sőt részben ki is vannak immár egyenlítőre. Leghatározottabban nyilatkozott azonban a követ a londoni lord mayor beiktatása alkalmával f. hó 9-kén adott city lakomán, mely alkalommal a két nemzet közt függő viszálykérdéseket végkép elintéztetteknek nyilvánítá. Ugyanez alkalommal Disraeli úr akép nyilatkozott, hogy a kormány sehol sem lát okot, vagy ürügyet háborura; az összes kormányok békés hangulatuknak látszanak lenni. A Francia- és Poroszország közti viszonyokat bölcs közbenjárás által szintén kielégítőleg lehetend alakítani. Ő bizalomteljesen nyilatkozott a toryk választási győzelmei tekintetében. Mint hallatszik, az 1853 óta fölmerült összes angol-amerikai viszálykérdések 4, mindkét nemzet-beli választott-bíró elé fognak terjesztetni, kik eset-

leg egy 5-dik főválasztott-bíró fognak kinevezni. Az Alabama-kérdés s a Juan-kérdés külön intézetnek el; az előbbi a porosz király, s az utóbbi a svájci szövetségi elnök által.

A porosz király megnyitó-beszéde az angol sajtóban általában véve igen kedvező benyomást tett, s mindenki üdvözlőkat von ki belőle az európai békére nézve. A napi lapok közül a „Times” különös érdeklődéssel emeli ki a trónbeszéd azon részét, mely Spanyolországra oly szíves és reményteljes hangulattal vonatkozik. „Ez — mond a „Times” — első formaszere és ünnepélyes nyilatkozata egy hatalmas európai fejedelemtől, hogy Spanyolország jogát, kormányformájától szabadon rendelkezni, biztosítani kell, s e nyilatkozat, kétségkívül meg fogja erősíteni meggyőződésükben azokat, kik a spanyol forradalomban a gondviselés

kedvező működését vélik látni a német ügyre nézve. S valóban természetes is, hogy mikor oly alant, mint Németország, azt a jogot követeli, hogy saját belügyeit kizárólag csak maga rendezhesse minden idegen beavatkozás nélkül, e jogot Spanyolország számára is követelje.”

A „Daily News” is megnyugtatót merít a trónbeszédből, még pedig leginkább azért, mert a király hangsúlyozva hívja fel a törvényhozást munkásságra; még pedig oly munkálatokra, melyek hosszú és mély békét igényelnek, s mert a király elég vérmes azt hinni, hogy nemcsak a béke fog megtartatni, de ama bizalmatlanság is el fog enyészni, mely az internationalis jóllétnek akadályokat vet és gyakran alaptalan aggodalmakat kelt. A „Daily News” itt nem állhatja meg, hogy némi kételyt ki ne fejezzon. „Még lehet, hogy ily aggo-

dalmak alaptalanok, s néha mesterségesen lehetnek erőszakolva a közvéleményre. De a közmondás azt tartja, hogy nincs füst tűz nélkül. És meg kell vallani, hogy a francia hadügyminiszterben és félhivatalos lapjaiban még nagyon is sok felémészletlen füstöt látunk.”

Legújabb.

Az „Oest. Corr.” írja: Ö Felségének Compiegnebe utazására vonatkozólag sem Bécsben, sem Gödöllőn nem vétettek észre a késő őszi időnek megfelelő előkészületek.

London, nov. 14. Lord Stanley választóihoz intézett egyik beszédében azt mondja, hogy Európa jövője borult, s hogy a veszély forrásai számtalanok; de harci kedv sehol sem mutatko-

zik s azért reméli a béke fentartását. Franciaország államférfiai lassankint belátják, hogy Németország egysége rájuk nem oly veszélyes, mint eddig hitték. Angolország ezennel is jóakaró s a bizonyalmas szövetségeket kerülő politikát fog üzni.

Távirati tudósítás a bécsi borszéről.

November 16-n: 5% Metaliques 100 frt 58.10. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 63.65. Kamat 58.90. 1860. Kölcsön 87.60. Bankrészvény 829. Hitelintézet részvény 200 frt 222.80. London 10 ft st. 100 frt 23% kr 116.70. Ezüst 115.—. Cs. királyi arany 5.51.

Erdélyi földteh. kötv. nov. 15-kén: 71. =

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Sz. 2005. polg. 1868.

(401) 1-3

Hirdetmény.

Sz. Udvarhely város területén minden pálinkanemű szesz italoknak egy oszt. vedren alól kicsinybeni árulási joga a felségnek kir. főkezesének idei október 19-ről 22,053 sz. alatti magas rendelvénye által megengedve, három egymásután következő évekre árverés útján haszonbérbe fog adni f. évi december 3-án következő órákor, mikorra is a bérleti kívánók azon kijelentéssel bivatnak meg, hogy d. e. 9 órákor, mikorra is a bérleti kívánók azon kijelentéssel bivatnak meg, hogy magukat 200 frt. o. é. bántapénzzel igyekezzenek ellátni. A bérlet feltételeit a táncsházánál megtekinthetik a hivatalos órákon.

Sz. Udvarhely város tanácsának 1868. nov. 9-én tartott üléséből.

Kovács Domokos, főbíró.

Ifj. Simó Ferencz.

(397)

(2-3)

Hirdetmény buzaszállításra.

A nagy-bányai kincstári bányá kerületi munkások számára 30322 ausztriai mérő 82 ft. bécsi sulyu legfeljebb 15% tiszta rozsral vegyített buzára vagy pedig e helyett külön 24,259 mérő 84 bécsi font sulyu legfeljebb 5% tiszta rozsral vegyített nehéz buzára, és 6063 mérő 78 bécsi font sulyu rozsra, melyekből jelesül az első minőségre nézve

	15600 mérő Nagy-bányára.	
	8510 „ Kapnikbányára.	
	1344 „ Oláhlaposra.	
	680 „ Sztrimbulyba.	
	4188 „ Oláhlaposbányára.	
Vagy esetlegesen	osztrák mérő	
	buza rozs.	
Nagybányára	12,480.	3120.
Kapnikbányára	6,808.	1702.
Oláhlaposra	1,076.	268.
Sztrimbulyba	544.	136.
Oláhlaposbányára	3,351.	837.

Szerződésileg kitűzendő részletekben leendő szállítandó, f. év december hó 1-20 napján a nagy-bányai m. k. uradalmi hivatal irodájában előbb szóbeli, utóbb lepecsételt és bántapénzzel ellátott ajánlatok útján árlejtés fog tartatni.

Földbirtokos urak és vállalkozni szándékozók 10% bántapénzzel tellátva ezennel tisztelettel meghívattak, megjelvezvén azonban, hogy a titkos ajánlatok csak az árlejtést megelőző nap azaz f. év. november hó 30-ika déli 12 óráig leendnek elfogadhatók, és hogy azok közvetlen a nagy-bányai m. kir. bányá, erdő és javak igazgatóságához intézendők.

A szerződési és szállítási egyéb feltételek Nagy-bányán, Sztrimbulyban és Kapnikbányán, az illető gazdasági irodákban, ugy Szatmár, Nagy-Károlyba Deesen, Szamosújvárról és Kolozsvárt a városi hatóságoknál megtekinthetők. Kelt Nagy-bányán 1868. év november 7-én. M. kir. kerületi gazdasági hivatal által.

Sz. 2590. polg. 1868.

(391)

(3-3)

Arverezési hirdetés.

Ns. Kolozs megye törvényszéke közhírré teszi, miszerint a gr. Csáky György csödtömegéhez tartozó ns. Kolozs megyében N. Almáson és a hozzá tartozó helységeiben és azok határain levő ingatlan birtoknak, mely az 1863 márt. 26. és következő napjain felvett és 1126—1863 sz. a törvényszékeleg elfogadott leltár szerint következő részekből áll:

1. N. Almáson:

a) 19 hold 1270 □-öl területű belső telekből; földjének értéke	2,375 fr. 23 kr.
b) a belső telken levő épületek, becsértéke	33,745 „ — „
c) a belső telken levő szeszyár és szeszyári készületek, becsértéke	4,758 „ 27 „
d) 579 hold 718 □-öl szántókból becsértéke	38,745 „ 50 „
e) 107 hold 334 □-öl kaszálóból, értéke	3,634 „ 52 „
f) 44 hold 1595 □-öl szőlő és gyümölcsöséből értéke	1,734 „ 95 „
g) 556 „ 1065 „ legelőből értéke	3,476 „ 20 „
h) 5289 „ 10 „ erdőből értéke	105,778 „ 12 „

2. Bábonyban:

595 hold erdőből értéke	3,832 „ 46 „
-------------------------	--------------

3. Nyiresen:

a) 38 hold 870 □-öl szántóból értéke	1,055 „ 33 „
b) 58 hold 1169 „ kaszálóból értéke	1,470 „ 18 „
c) 278 „ erdőből értéke	3,974 „ 87 „

4. Czoldon:

a) 3 hold 1105 □-öl szántóból értéke	58 „ 83 „
b) 29 „ 1595 „ kaszálóból értéke	599 „ 93 „
c) 181 „ 375 „ erdőből értéke	2174 „ 81 „

5. Nagy Rajtolezon:

a) 14 szellér házias telek és 50 hold 800 □-öl szántóból értéke	1,508 „ 75 „
b) 141 hold 625 □-öl kaszálóból értéke	5,681 „ 87 „
c) 449 „ 825 „ erdőből értéke	8,869 „ 32 „

6. Kásapatakon:

a) az üveghuta és chez tartozó épületekből értéke	4,647 „ 32 „
b) 107 hold 875 □-öl kaszálóból értéke	2,250 „ 30 „
c) 1351 „ 820 □-öl erdőből értéke	18,231 „ 42 „

7 A N. Almási malom és koresmajog, ugy szinten a Bábonyi, Nyiresi, Czoldi, N. Rajtolezi, Kásapataki és Kükényesi koresmajogokból, melyeknek összes értéke

összesen tehát birólag	264,442 „ 9 „
------------------------	---------------

becsült ingatlan javaknak bírói nyilvános árverezésen leendő eladatása a csödképviselő által megállapított és törvényszékeleg elfogadott árverezési feltételek értelmében elrendeltetik és annak fogantatására három hatánap tűztetik ki a jövő 1869-ik évi Április 2-ára, Julius hó 2-ára és ugyanazon évi Október hó 1-ére mindháromszor d. e. 9 óráig kezdődőleg N. Almáson a helyszínen.

Az árverezés fogantatására t. ülnök Bokros Elek aa. küldetik ki egy maga mellé vendő tollakkal.

Miről a vásárolni szándékozók azon hozzáadással értesítetnek, hogy azon zálogjogos hitelezők kivételével, kiknek és a menyiben követelesük a betáblázott összegek 150,000 ftnyi magasságán túl nem emelkedik, minden mások hozzájárulása előtt a becsült ár 5% át készpénben, vagy tüzselei árforrásban számítandó érték-papirokban bántapénzzel letenni kötelesek, s hogy az árverezendő birtok a két első hatánapon csak becsárban vagy azon felül, a harmadik hatánapon azonban becsár-alól is a legtöbbet ígérőnek a feltételek megtartása mellett el fog adatni, végül, hogy vásárló a jószágra betáblázott hitelezőket bírói átutalás szerint a vételár erejéig átvállalni köteles. Az árverezési feltételek, a becslési munkát és a betáblázott hitelezők kimutatása ezen törvényszék irodájában bármikor megtekinthetők.

Kolozs megye törvényszéke Kolozsvárt 1868 Sept. 10-én tartott üléséből

Bíró Pál, főbíró.

Sulutz, jegyző

NEM HIVATALOS

Aláírási megnyitás

A MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-BANK

biztossági alaptőkéjének részjegyeire (a m. kereskedelmi miniszterium Junius 12-ről 7831/1868. számú engedélye folytán.)

A biztossági alap ezéla az, hogy az összes tagok, együttes kezessége mellett az alapszerkezet 30 §. szerint mindjárt elején a biztositókat megszerezze, mit ennek létesítése nélkül hosszabb idő lefolyta után gyűjtendő tartalék által nyújthatott volna. E szerint a biztossági alap csakis a díjtétel hitelezője.

A biztossági tőke legfeljebb 100 sorzat kibocsátása által képezetetik, minden sorzat 200 db. részjegyet foglal magában t. i. 1-től 200-ig számozva, s minden rész-jegy teljesen 100 ft o. értékű.

A kibocsátandó sorzatokból egyelőre csak 60 szám, t. i. 1-től 60-ig fog ki-adatni. A további számok kibocsátása a magy. kormány engedélyével a közgyűlés határozata folytán történik.

A részjegyek azon előnyt nyújtják, hogy beváltásuk idejéig folyton 6%-kamatot jövedelmeznek s az évenként történő sorsolásnál 25—100% terjedő, az időhöz mért felülfizetéssel térítetnek meg.

Az aláírási feltételek:

1. Az aláírás folyó november hó 16. 17. 18 és 19-én a rendes hivatalos órákban következő helyeken történik.

Pesten: Az angol-magyar banknál.

„ A pesti magy. keresked. banknál.

„ A pesti népbanknál.

„ Iparbank és Takarékpénztárnál.

„ és a magyar köles. biztositó-bank irodájában. (Régi postaut-
cza 10 sz.)

Budán: A budai Takarékpénztárnál.

Triesten: A kereskedelmi banknál.

Brünnben: A szász Escompte banknál.

Temesvárott: Az első bánti kereske-

delmi, és iparbanknál.

A tul aláírás esetében leszállításnak van helye.

2. Minden t. alapítóra válik s az aláírással egyidejűleg 10%-át fizeti be az át-váltalt részjegyek 20 t az ideiglenes elismervény átvételkor, és a hátralékos 70% három részletben 1869. június havának végéig.

Az aláíróknak jogában áll 6% kamat leszámlálásával, az egész részjegy érté-
két egyszerre lefizetni. (396) 2-2

3) Minden befizetés az előleges elismervényen nyugtáztatik.

4. A kamatozás az érték teljes befizetése után kezdődik.

A Magyar kölcsönös biztositó-bank.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alóli igazgatóság, hogy a kolozsvári zálog-kölcsönintézetnél elzalogosított s folyó november 15-ig lejárt, de még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adatni és pedig az

I. osztályu tárgyak, u. m. ruhaneműek, háziesszközök, áruk

stb. árverése lesz

folyó évi december 9-kén.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany, ezüstneműk, ékszerek

stb. árverése lesz

folyó évi december 14-én.

Az árverések az intézet helyiségében mindég délután 3 órákor

kezdődnek.

Figyelemztetés. A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alka-

lommal hasonlag elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az

árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átíratni, — a már eladott tárgyak-

ból bejött többlet hasonlag öt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, november 10-én 1868.

A kir. szab. zálogkölcsön-társulat

igazgatósága.

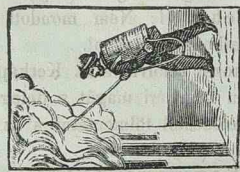
(398) (2-3) (1-*)

RAKTÁR ERDÉLYRE NÉZVE

Heymann Sigmondnál

Kolozsvárt, főtér 454 szám alatt.

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tüztöltő készlet, Extincteur, 17/11 (384)

(385) (3-3)

Arverési hirdetés.

A K. Sz. Király községében arányosított koresmárlási jog (jan. 1. sept. 29-ig) f. november hó 24-én d. u. 3 órákor B. Hunyadon a város házánál egy vagy több évekre nyilvános árverésen ki fog adatni, mi is az érdekelteknek ezenel tudomására hozatik. A feltételek az árverés alkalmával előre megtekinthetők. Kolozsvárt, novb. 7. 1868.

Gyarmathy Miklós.

Ily szemüvegeket és orrsüptetőket, valamint jeles színházi látszókat, melyek a szemet nem fárasztják, készít és árul BOSCOVITZ A. Csak czélszerűleg választott, hibátlan szemüvegek kímélt és tartják meg a látót. optikus és erőművész. Kolozsvárt, főtér dr. Szabó-féle ház. (387)